

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

De același autor la Editura Nemira:

Câinii de diamant. Zile pe Turcoaz

Amintirea albastră a Pământului

ALASTAIR PRESTON REYNOLDS s-a născut în 1966 în Barry, Țara Galilor. A absolvit Astronomia la Newcastle, obținând doctoratul în același domeniu la St Andrews, în Scoția. A debutat cu povestiri SF în 1990, iar în 1991, după terminarea studiilor, a plecat în Olanda pentru a lucra la Agenția Spațială Europeană, unde a activat până în 2004, când s-a dedicat în totalitate scrisului. În 2008 a revenit în Țara Galilor.

Autor de *space opera* cu elemente de hard SF, scriitorul își folosește cunoștințele de fizică și astronomie, care-i îngăduie să extrapoleze tehnologii viitoare în termenii consecvenți cu știința actuală. În 2001, romanul său *Chasm City* (al doilea din seria *Revelation Space*) a fost răsplătit cu Premiul British SF. Seria are cinci volume, două nuvele (publicate la Editura Nemira în 2008, în volumul *Câinii de diamant. Zile de turcoaz*) și opt povestiri care urmăresc istoria speciei umane într-un viitor situat peste trei sute de ani. Printre cele mai recente scrieri ale sale se numără romanul *Harvest of Time* (2013), *The Medusa Chronicles* (împreună cu Stephen Baxter) și *Revenqer* (2016).

ALASTAIR REYNOLDS ■ SPAȚIUL REVELAȚIEI

Traducere din limba engleză

MIHAI-DAN PAVELESCU

NEMIRA

Respect pentru oameni și cărți

ALASTAIR REYNOLDS
■ SPAȚIUL REVELAȚIEI

Traducere din limba engleză
Mihai-Dan PAVELESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

REYNOLDS, ALASTAIR

Spațiul revelației / Alastair Reynolds; trad. din lb engleză: Mihai-Dan Pavelescu. – București :

Nemira Publishing House, 2017

ISBN 978-606-758-907-8

I. Pavelescu, Mihai-Dan (trad.)

821.111

Alastair Reynolds
REVELATION SPACE

Copyright © Alastair Reynolds 2000

All rights reserved.

© Nemira, 2017

Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR

Lector: Mihaela STAN, Dușa UDREA-BOBOREL

Tiparul executat de GANESHA PUBLISHING HOUSE

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-758-907-8

ALASTAIR REYNOLDS
REVELATION SPACE
Sectorul Mantell, Nekhebet Nordic, Resurgam,
sistemul Delta Pavonis, 2551

1

Sectorul Mantell, Nekhebet Nordic, Resurgam,
sistemul Delta Pavonis, 2551

Sosea o furtună-răzuitoare.

Sylveste stătea pe marginea excavației și se întreba dacă ceva din toată munca lui avea să supraviețuiască nopții. Situl arheologic era o rețea de puțuri pătrate și adânci, separate prin răzoare de pământ gol: caroiajul Wheeler clasic. Puțurile erau adânci de zeci de metri, cu pereți din palplanșe transparente țesute din hiperdiamant. Un milion de ani de istorie geologică stratificată apăsa dinapoia pereților. Era însă suficientă o singură furtună serioasă de praf – o furtună-răzuitoare zdravănă – pentru a umple puțurile până aproape de suprafață.

– A sosit confirmarea, domnule, rosti cineva din echipă, care apăru din forma scundă a primului târâtor. Glasul se auzea înăbușit dinapoia măștii sale respiratorii. Cuvier tocmai a emis cod roșu pentru tot continentul Nekhebet Nordic. S-a recomandat ca toate echipele de suprafață să revină la baza cea mai apropiată.

– Vrei să zici c-ar trebui să-mpachetăm și să ne-ntoarcem la Mantell?

- Va fi rea, domnule. Bărbatul se foi și-și strânse mai tare gulerul jachetei în jurul gâtului. Să dau ordinul general de evacuare?

Sylveste privi în jos la caroiajul de săpături; laturile tuturor puțurilor erau puternic luminate de baterii de reflectoare dispuse în jurul zonei. La latitudinile acestea, Pavonis nu ajungea niciodată suficient de sus pentru a oferi prea multă lumină utilă; acum, coborând către orizont și ocultat de văluri gigantice de praf, nu era decât o pată roșu-ruginie mânjită, asupra căreia îi venea greu să-și focalizeze privirea. În scurt timp aveau să apară vârtejurile de praf, gonind peste Stepele Ptero ca tot atâtea jucării giroscopice cu firul tras la maximum. Iar apoi, masa principală a furtunii, înălțându-se ca o nicovală neagră.

- Nu, rosti el. Nu-i nevoie să plecăm. Suntem bine protejați aici - dacă n-ai observat, bolovanii aceia n-au nicio urmă de eroziune. Dacă furtuna se înrăutățește, ne vom adăposti în târâtoare.

Bărbatul se uită la roci, apoi clătină din cap de parcă nu i-ar fi venit să-și creadă urechilor.

- Cuvier emite cod roșu doar o dată la un an sau doi - este de un ordin de magnitudine peste tot ce am mai simțit până acum.

- Asta-i părerea ta, zise Sylveste și observă cum privirea bărbatului se întorsese involuntar către el, apoi se ferise iarăși, stânjenită. Ascultă-mă: nu ne putem permite să abandonăm săpăturile astea. Înțelegi?

Bărbatul examinează din nou caroiajul.

- Putem proteja cu folii ce am descoperit, iar după aceea să îngropăm transpondere. Chiar dacă praful ar umple toate puțurile, vom putea regăsi situl și să ne întoarcem exact în locul ăsta. Înapoia ochelarilor de protecție, ochii îi erau aproape imploratori. Când revenim, putem acoperi tot situl cu un dom. N-ar fi mai bine în felul ăsta, decât să riscăm oamenii și echipamentele rămânând aici?

Sylveste se apropie cu un pas de el, silindu-l să se retragă spre puțul cel mai apropiat al caroiajului.

- Uite ce vei face tu: vei informa toate echipele de săpători că-și vor continua munca până voi anunța altceva și că nici nu

poate fi vorba despre întoarcerea la Mantell. Deocamdată doresc ca în târâtoare să fie aduse doar instrumentele cele mai sensibile. S-a înțeles?

- Și oamenii, domnule?

- Oamenii vor face activitatea pentru care au venit aici. Vor săpa.

Sylveste îl privi cu reproș, aproape invitându-l să-i pună ordinul sub semnul întrebării, însă, după o clipă prelungită de ezitare, bărbatul se întoarse și porni iute peste caroiaj, ocolind cu ușurință exersată puțurile. Distribuite pe suprafața caroiajului ca niște tunuri cu țevile orientate spre pământ, gravitometrele imagistice delicate se legănară ușor când intensitatea vântului crescuse.

Sylveste așteptă, apoi urmă o rută similară, abătându-se însă după ce trecuse de câteva puțuri. Aproape de centrul sitului, patru puțuri fuseseră lărgite într-o singură excavație cu pereți drepecți, cu latura de treizeci de metri și aproape tot atât de adâncă. Sylveste păși pe scara de acces în groapă și coborî iute. În ultimele săptămâni, făcuse atâtea drumuri în sus și în jos pe scara aceasta, încât absența vertijului era aproape mai tulburătoare decât amețeala în sine. Coborând pe lângă palplanșă, traversa straturi de ere geologice. Nouă sute de mii de ani trecuseră de la Eveniment. Majoritatea straturilor acestea erau permafrost tipic pentru latitudinile subpolare ale Resurgamului: sol permanent înghețat, care nu se dezgheța niciodată. Mai jos, mai aproape de Eveniment în sine, se găsea un strat de regolit depus în impacturile ce urmaseră. Evenimentul în sine era o linie de demarcație neagră și subțire ca firul de păr: cenușa pădurilor ce arseseră.

Podeaua puțului nu era plană, ci urma trepte tot mai înguste până la adâncimea finală de patruzeci de metri față de suprafață. Proiectoare suplimentare fuseseră instalate pentru a aduce lumină în obscuritate. Zona ticsită era un furnicar fantastic de activitate, iar vântul nu se simțea absolut deloc în adăpostul gropii. Săpătorii lucrau în tăcere aproape totală, îngenuncheați pe covorașe, utilizând instrumente atât de precise, încât într-o altă epocă ar fi putut fi utilizate în chirurgie. Trei erau studenți din Cuvier, răscuți pe Resurgam. Un servitor stătea lângă ei, așteptând ordine

Deși mașinile aveau utilitatea lor în etapele inițiale ale unor excavații, munca finală nu le putea fi niciodată încredințată în totalitate. Puțin mai încolo, o femeie ținea pe genunchi un compad, care afișa o hartă cladistică de cranii amarantine. Abia atunci îl zări pe Sylveste, care coborâse silențios, și se ridică brusc, închizând compadul. Purta manta și părul negru îi era tăiat într-un breton perfect drept pe frunte.

– Ei bine, rosti ea, ai avut dreptate. Indiferent ce ar fi, este ceva mare. Și de asemenea pare uimitor de bine conservat.

– Ai vreo ipoteză, Pascale?

– Asta-i treaba ta, nu? Eu mă aflu aici doar pentru comentarii.

Pascale Dubois era o tânără jurnalistă din Cuvier, care transmisese de la bun început reportaje de la săpături, murdărindu-se adesea pe degete alături de arheologii adevărați și învățându-le jargonul.

– Corpurile sunt însă macabre, nu crezi? Deși nu sunt omeștești, aproape că le poți simți durerea.

Pe o latură a puțului, imediat înainte ca podeaua să coboare în trepte, dezgropaseră două incinte funerare căptușite cu pietre. Deși fuseseră îngropate de nouă sute de mii de ani – estimarea minimă –, incintele erau aproape intacte și oasele dinăuntru prezentau încă o relație anatomică aproximativă între ele. Erau schelete amarantine tipice. La prima vedere ar fi putut trece drept rămășițe omeștești pentru oricine nu avea o instruire antropologică, deoarece creaturile fuseseră bipede, cu patru membre, cam de mărimea oamenilor și cu structură osoasă similară în mod superficial. Volumul cutiei craniene era comparabil, iar organele de simț, respirație și comunicare erau situate în poziții analoge. Totuși, țestele ambilor amarantini erau alungite și asemănătoare cu ale păsărilor, cu o creastă craniană proeminentă, ce se extindea frontal între orbitele oculare mari, până la vârful maxilarului superior care aducea cu un plisc. Oasele fuseseră acoperite pe alocuri cu un ghem de țesut arămiu, deshidratat, care contorsionase corpurile, aducându-le în posturi ce păreau de agonie. Nu erau fosile în sensul obișnuit al termenului; nu existase o mineralizare și incintele

funerare rămăseseră goale cu excepția osemintelor și a celor câtorva artefacte tehnomice cu care fuseseră îngropate.

– Poate că intenția a fost să credem tocmai asta, zise Sylveste și se aplecă pentru a atinge un craniu.

– Nu, spuse Pascale. Țesutul le-a deformat prin uscare.

– Doar dacă n-au fost îngropate așa.

Pipăind craniul prin mânușile ce transmiteau date tactile la vârfurile degetelor, Sylveste își aminti o sală galbenă din Orașul Abisului, pe pereții căreia erau acvatinte cu peisaje de gheață din metan. Servitori în livrele se deplasau cu delicatețe și lichioruri printre invitați; falduri de crep satin colorat se întindeau pe plafonul înalt; aerul sclipea de entopticele obsedante, la modă pe atunci: serafimi, heruvimi, colibri, zâne. Își aminti de oaspeți; majoritatea erau asociați ai familiei, persoane pe care abia le recunoștea sau pe care le detesta, pentru că el avusese întotdeauna puțini prieteni. Tatăl lui întârziase ca de obicei; petrecerea era deja pe punctul să se destrame, când Calvin catadicsise să apară. Era firesc pe atunci; era momentul ultimului și celui mai de seamă proiect al său și înțelegerea aceea reprezenta în sine o moarte lentă, în aceeași măsură ca sinuciderea lui de la sfârșitul proiectului.

Și-l aminti întinzându-i o casetă ale cărei laturi purtau intarsii de spirale ribonucleice împletite.

– Deschide-o, spusesse Calvin.

Își aminti cum o luase; era incredibil de ușoară. Îi ridicase capacul și dezvăluise material fibros pentru ambalare, aranjat ca un cuib de păsări. În el se afla o calotă presărată de puncte cafenii de culoarea casetei. Era partea superioară a unui craniu, evident omenesc, căruia îi lipsea maxilarul.

Își aminti tăcerea care se lăsase în sală.

– Asta-i tot? rostise Sylveste îndeajuns de tare ca să poată fi auzit de toți cei prezenți. Un os vechi? Păi... mulțumesc, tată. Mă simt copleșit.

– Așa cum ar trebui să fii, replicase Calvin.

Problema era, așa cum Sylveste înțelesese aproape imediat, că avea dreptate. Craniul era incredibil de valoros, cu vechimea de

două sute de mii de ani – o femeie din Atapuerca, Spania, avea să afle în curând. Momentul morții ei era îndeajuns de evident din contextul în care fusese înmormântată, dar oamenii de știință care o dezgropaseră reduseseră estimarea, utilizând cele mai bune metode disponibile pe atunci: datarea cu potasiu-argon a rocilor din peștera de înhumare, datarea cu compuși de uraniu a depozitelor de travertin de pe pereți, datarea cu elemente de fisiune a sticlelor vulcanice, datarea cu termoluminescență a fragmentelor de silex arse. Erau metode pe care – după ce fuseseră îmbunătățite în calibrare și aplicare – le utilizau și echipele de săpători de pe Resurgam. Fizica permitea doar un număr finit de metode pentru datarea obiectelor. Sylveste ar fi trebuit să fi înțeles toate astea instantaneu și să fi recunoscut ce era craniul: cel mai vechi obiect omenesc de pe Yellowstone, adus cu secole în urmă în sistemul Epsilon Eridani, după care fusese pierdut în timpul tulburărilor din colonie. Redescoperirea sa de către Calvin era un mic miracol în sine.

Totuși, roșeața de stânjenală pe care o simțise venea nu atât din nerecunoștință, cât din felul cum îngăduise să-și trădeze ignoranța, deși i-ar fi fost ușor s-o ascundă. N-avea să-și mai îngăduie niciodată slăbiciunea aceea. După ani întregi, craniul îl însoțise pe Resurgam, pentru a-i reaminti mereu de făgăduiala respectivă.

Nu putea să dea greș acum.

– Dacă e adevărat ce presupui, spuse Pascale, atunci trebuie să fi fost îngropați așa pentru un motiv anume.

– Poate ca avertisment, zise Sylveste și coborî spre cei trei studenți.

– Mă temusem că s-ar putea să spui așa ceva. Și la ce anume s-ar fi referit avertismentul acela teribil?

Întrebarea era de fapt retorică, așa cum Sylveste știa prea bine. Femeia înțelegea perfect ce credea el despre amarantini. Părea, de asemenea, să-i facă plăcere să-l tachineze despre convingerile acelea; ca și cum, dacă l-ar fi silit să le declare în mod repetat, l-ar fi putut determina finalmente să expună o eroare logică din

propriile lui teorii; una despre care până și Sylveste ar fi trebuit să admită că submina argumentația.

– Evenimentul, spuse el atingând cu vârful unui deget linia neagră și subțire dinapoia celei mai apropiate palplanșe.

– Evenimentul li s-a întâmplat amarantinilor, zise Pascale, care n-au avut niciun cuvânt de spus în privința lui. De asemenea, s-a petrecut foarte rapid. N-au avut timp să-și îngroape morții ca un fel de avertisment sinistru, chiar dacă ar fi avut idee despre ce li se-ntâmpla.

– I-au mâniat pe zei, răspunse Sylveste.

– Da, cred că toți suntem de acord că ei ar fi interpretat Evenimentul ca dovadă a unei nemulțumiri teiste, în cadrul restricționărilor sistemului lor de credințe religioase... dar n-ar fi avut timp să exprime credința aceea în vreo formă permanentă înainte să fi murit toți, cu atât mai puțin să îngroape corpuri pentru viitorii arheologi dintr-o specie diferită. Își ridică gluga și-i strânse șiretul; fuioare de praf fin începeau să coboare în puț și aerul în sine nu mai era la fel de nemișcat pe cât fusese cu minute în urmă. Însă tu nu crezi asta, așa-i?

Nu așteptă un răspuns, ci își fixă peste ochi o pereche de ochelari de protecție mari, răvășindu-și temporar bretonul, și examinează obiectul care era dezgropat încetișor.

Ochelarii lui Pascale accesau date de la gravitometrele imagistice dispuse în jurul caroiajului Wheeler, suprapunând imaginea stereoscopică a maselor îngropate peste ceea ce vedea în spectru normal. Lui Sylveste îi era suficient să-și instruiască ochii să procedeze la fel. Solul pe care se aflau deveni sticlos, imaterial, o matrice fumurie în care fusese îngropat ceva uriaș. Era un obelisc, un singur bloc imens, adăpostit la rândul său într-o serie de sarcofage din piatră. Obeliscul era înalt de douăzeci de metri. Săpăturile expuseseră doar câțiva centimetri din partea lui superioară. Pe o latură se distingeau o grafiformă amarantină standard din etapa târzie, însă gravitometrelor imagistice le lipsea rezoluția spațială pentru a dezvălui textul. Obeliscul trebuia să fie excavat înainte ca ei să poată afla mai multe.

Sylveste le ceru ochilor să revină la spectrul normal.

- Grăbiți-vă, le spuse studenților. Nu-mi pasă dacă veți crea abraziuni minore pe suprafață. Vreau ca până diseară să fie vizibil cel puțin un metru din el.

Un student se întoarse către el, rămânând în genunchi.

- Domnule, am auzit că situl va trebui abandonat.

- De ce naiba aș abandona un sit?

- Din cauza furtunii.

- Mai dă-o naibii de furtună!

Pascale îl prinse de braț, puțin cam dur.

- Dan, ei au tot dreptul să fie îngrijorați. Femeia vorbea încet, doar pentru urechile lui. Am auzit și eu recomandarea și avertismentul de cod meteo. Ar trebui să ne-ntoarcem la Mantell.

- Și să pierd asta?

- Vom reveni ulterior.

- S-ar putea să nu-l mai regăsim niciodată, chiar dacă am planta un transponder.

Știa că avea dreptate: coordonatele excavațiilor erau nesigure, iar hărțile zonei nu erau detaliate, ci fuseseră compilate în grabă, când *Lorean* sosise pe orbită de la Yellowstone cu patruzeci de ani în urmă. După distrugerea centurii sateliților de comunicații în timpul revoltei petrecute după douăzeci de ani - când jumătate dintre coloniștii optaseră să fure nava și să revină acasă -, nu existase nicio metodă precisă pentru determinarea coordonatelor pe Resurgam. Și multe transpondere se defectaseră pur și simplu în furtunile-răzuitoare.

- Tot nu merită să riști viețile oamenilor pentru așa ceva, spuse Pascale.

- S-ar putea să prețuiască mai mult decât niște vieți. Pocni din degete spre studenți. Mai repede! Folosiți servitorul, dacă-i nevoie. Până-n zori vreau să văd vârful obeliscului.

Sluka, studenta cea mai experimentată în cercetare, murmură ceva în barbă.

- Vrei să contribui la discuție? o întrebă Sylveste.

Sluka se ridică, probabil pentru prima dată după multe ore. Îi putea zări încordarea din ochi. Spatulă micuță pe care o utilizase căzu pe sol, lângă apreschiurile pe care le purta. Își smulse masca de pe față și respiră aer de pe Resurgam pentru câteva secunde, cât timp rosti:

- Trebuie să discutăm.

- Despre ce?

Studenta inspiră profund o gură de aer din mască, apoi spuse:

- Vă forțați norocul, domnule doctor.

- Tu tocmai ți l-ai aruncat pe al tău în prăpastie.

Ea păru să nu-l fi auzit.

- Să știți că noi ținem la munca pe care o faceți. Vă împărtășim convingerile. De aceea suntem aici și ne rupem spinările pentru dumneavoastră. Dar n-ar trebui să ne considerați naivi. Ochii ei fulgerară arcuri albe când o privi pe Pascale. În clipa asta, aveți nevoie de toți aliații pe care-i puteți găsi, domnule doctor.

- Aceasta a fost cumva o amenințare?

- O simplă enunțare a realității. Dacă ați fi fost mai atent la ce se întâmplă și în alte locuri din colonie, ați fi știut că Girardieau intenționează să acționeze împotriva dumneavoastră. Se spune că acțiunea aceea este mai aproape decât ați crede.

Sylveste simți cum i se zbârlesc firișoarele de păr de pe ceafă.

- La ce te referi?

- La ce altceva decât la o lovitură?

Sluka trecu pe lângă el, pentru a sui pe scara rezemată de latura puțului. După ce puse piciorul pe prima treaptă, se răsuci și se adresă celorlalți doi studenți care continuau să lucreze, cu capetele plecate, concentrați, străduindu-se să dezvăluie cât mai mult din obelisc.

- Rămâneți cât vreți, dar să nu spuneți că nu v-a avertizat nimeni. Iar dacă aveți vreo îndoială despre ce-nseamnă să fii prins într-o furtună-răzuitoare, ajunge să vă uitați la Sylveste.

Un student ridică ochii, timid.

- Unde pleci?